

Citace záznamu

Zuzana Křenková, Radnice - Chomutov, Místnost č. 48, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/910>, vyhledáno 19. 4. 2024.

Radnice - Chomutov, Místnost č. 48

Číslo záznamu: 910

Bližší určení díla: Klenba s komunikujícími rámy

Památkově chráněno, č. úskp: 44115/5-885

Umístění: Ve druhém podlaží budovy radnice

Datace: do roku 1594 (?)

Chomutov, radnice, místnost č. 48 (Pavel Waisser, 2022)

Anotace

Původní raně gotická komenda německých rytířů s kostelem sv. Kateřiny byla mnohokrát upravována – během 15. a 16. století na feudální sídlo a od počátku 17. století pro potřeby městské správy. Renesanční přestavba sídla byla ukončena v závěru 16. století za Jiřího Popela z Lobkovic. Starší půdorysná osnova stavby byla fixována nově provedenými klenbami. Hala a trojice přilehlých prostor východní části dispozice druhého podlaží objektu získaly během této stavební úpravy zaklenutí s geometrickým štukovým dekorem. Klenby s tzv. komunikujícími rámy byly provedeny na konci 80. či na počátku 90. let 16. století.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Ústecký kraj	Chomutov (okres)	Chomutov	Chomutov I
Ulice, čp. / č. o. Náměstí 1. máje 1		GPS 50.460905495724, 13.416822552681	

Technika šuku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
tažené profily		monochromie (stávající stav) Štuková žebra jsou opatřena bílým nátěrem.	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Mimořádně komplikované dějiny chomutovské radnice sahají až do doby po polovině 13. století. Původní raně gotická komenda německých rytířů s kostelem sv. Kateřiny byla mnohokrát upravována – během 15. a 16. století na feudální sídlo a od počátku 17. století pro potřeby městské správy. Dvoupodlažní objekt nepravidelného půdorysu nese stopy četných stavebních period, které završila historizující přestavba realizovaná v 19. století. Pro podobu budovy jsou určující zejména stavební úpravy, které byly realizovány v několika etapách od konce 15. do konce 16. století. Výrazné, ještě goticko-renesanční stavební změny jsou spojeny s pány z Veitmile, kteří měli objekt v držbě od konce 15. do doby po polovině 16. století. Poslední velká přestavba spadá do doby, kdy bylo sídlo v majetku Lobkoviců. Do rukou Bohuslava Felixe z Lobkovic a na Hasištejně se Chomutov dostal v roce 1571. Po jeho smrti roku 1583 město krátce držel jeho syn Bohuslav Jáchym, který jej však v roce 1588 s dalšími statky vyměnil se svým příbuzným Jiřím Popelcem z Lobkovic. V majetku Jiřího Popela bylo až do konfiskace roku 1594. Během lobkovické držby objekt dostal v zásadě definitivní podobu. Změny nastaly zejména v interiéru. Dotkly se jak prostoru kostela sv. Kateřiny, kde ke dvěma starším oratořím přibyla třetí, tak zámeckých komnat. Starší půdorysná osnova byla fixována nově provedenými klenbami. Několik prostor druhého podlaží bylo během této stavební úpravy opatřeno zaklenutím s geometrickým štukovým dekorem. Přesnou dataci provedení klenutí haly a trojice přilehlých prostor východní části dispozice objektu nelze doložit písemnými prameny. Vzhledem k charakteru štukového dekoru s tzv. komunikujícími rámy lze však tvrdit, že byly klenby provedeny až v závěru lobkovické držby Chomutova na konci 80. či v počátku 90. let 16. století. Obdélná místnost při hale v prvním patře zámku (v půdorysu označena č. 48) je zaklenuta neckovou klenbou se štukovým dekorem. V koutech a ve středu delších stran nad vstupy do sousedních prostor klenbu doplňují lunety vymezené širokými a plochými štukovými žebry. Střed klenby tvoří obdélné pole rozdělené žebry na kazety. Střední vrcholové kazety střídají obdélný a kruhový tvar. Po stranách jim odpovídají dvě linie se čtverci, které se střídají s půlkruhy a v rozích se čtvrtkruhy. Jednotlivá pole jsou propojena krátkými žebry. Náběhy lunet podírají kanelované pilastry s promutými patkami a římsovými hlavicemi nebo samostatné římsové hlavice. Plocha klenby včetně štukových žebry je opatřena bílým nátěrem.

Literatura

Josef Opitz, Die Kirchen von Komotau, *Unsere Heimat* I, 1923.

Anton Gnirs, Wandmalereien in Stadtscholss zu Komotau, *Unsere Heimat* IV, 1926, s. 92.

Josef Opitz, *Das Komotauer Rathaus*, in: *Veröffentlichungen der Museumsgesellschaft Komotau. Kunstgeschichtliche Reihe*, Komotau 1932.

Rudolf Anděl, *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Severní Čechy*, Praha 1984, s. 171–174.

Jaroslav Pachner, Radnice města Chomutova, její proměny v průběhu staletí, *Památky, příroda, život. Vlastivědný čtvrtletník Chomutovska* XXIV, 1992, č. 3, s. 70–76.

August Sedláček, *Hrady, zámky a tvrze Království českého. Litoměřicko a Žatecko. XIV*, Praha 2000, s. 317–322.

Jaroslav Pachner, Komenda, zámek a radnice v Chomutově, in: *Ústecký sborník historický*, Ústí nad Labem 2004, s. 233–247.

Prameny

Ludmila Razimová – Jana Cibulková, *Restaurátorská zpráva. Průzkum, restaurování a částečná rekonstrukce výzdoby Lobkovického znaku v rytířském sále v 1. patře radnice v Chomutově na náměstí 1. Máje č. p. 1*, Praha 2004. Uloženo na NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem.

Dobroslava Menclová, *Stavebně historický průzkum. Chomutov, kostel sv. Kateřiny a radnice*, 1967. Uloženo na NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem.

Autoři záznamu

Zuzana Křenková

Datum poslední změny

22.2.2023

Fotodokumentace současného stavu

Chomutov, radnice, místnost č. 48 (Hugo Sedláček, 2022)

Chomutov, radnice, místnost č. 48 (Hugo Sedláček, 2022)

Chomutov, radnice, místnost č. 48 (Hugo Sedláček, 2022)

Chomutov, radnice, místnost č. 48 (Pavel Waisser, 2022)